

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Předmět: **Literatura (LIT)**
 Náplň: **Literární teorie a komunikace, literární historie od počátku písemnictví po klasicismus**
 Třída: **1. ročník a kvinta**
 Počet hodin: 2 hodiny týdně
 Pomůcky: (viz poznámky)

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy *)	Metody a formy	Poznámky
Základy literární vědy	• Rozliší umělecký text od neuměleckého, objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem • Na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka, rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (čas, prostor, vypravěč, postavy) • <i>Zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře</i> • Získané dovednosti a vědomosti uplatní při rozboru přečtených děl různých autorů ze světové i české literatury (viz pozn.)	beletrie lyrika epika poezie próza drama kompozice strofa (sloka) verš refrén tropy (básnická pojmenování) metafora metonymie oxymóron personifikace přirovnání rytmus rým eufonie kakofonie	**) Metoda čtení s porozuměním a analýza vybraných ukázek literární děl se jako základní metoda v předmětu LIT považuje za samozřejmou, a proto nebude na dalších místech tohoto ŠVP zvlášť zmiňována. Psaní vlastního textu (formulace vlastního názoru) na téma „Co je krásné“ Možnost vyjadřování vlastních zážitků z právě přečteného literárního díla (osobní záznamy, anotace, kritika a recenze,	*) Pojmy v tomto ŠVP z literatury navazují na pojmy, které si žáci osvojili na ZŠ, resp. v nižších ročnících osmiletého gymnázia. Znalost těchto pojmů se proto předpokládá: <i>Literární a slohová výchova</i> – poezie, lyrika, epika, drama, komedie, tragédie, próza; báje, mýtus, bible, legenda, lidová slovesnost, pověst, bajka, bylina, žalozpěv, chvalozpěv, elegie, óda, modlitba, epigram, kronika, deník, litanie, chorál, anekdota, přísloví, rčení, přirovnání, kronika, memoáry, román, povídka, komiks; humor, satira, personifikace, metafora, metonymie, ironie, básnický přívlastek, gradace, rým, rytmus, refrén, verš, sloka;

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy *)	Metody a formy	Poznámky
			polemika) Pro fixaci pojmů literární teorie samostatná práce: rozbor básně O. Březiny Moje matka	děj, hrdina, postava, vypravěč, dialog, monolog a vnitřní monolog, řečnická otázka; film, scénář, režisér, kameraman **) Metoda čtení s porozuměním a analýza vybraných ukázek literární děl se jako základní metoda v předmětu LIT považuje za samozřejmou, a proto nebude na dalších místech tohoto ŠVP zvlášť zmiňována.
Starověk ve světové literatuře	- Charakterizuje literární a umělecký vývoj ve starověkých světových souvislostech <i>Zhodnotí přínos antické civilizace a jejích velkých autorských osobností</i> - Rozezná základní literární žánry a uvede jejich příklady - Charakterizuje Bibli jako základní text judaismu a křesťanství	starověk staroorientální státy antika epos báje (mýty) drama komedie tragedie pravidlo tří jednot elegie (žalozpěv) bajka rétorika Homér Sofokles	Párová práce s přípravou a vysvětlením antických a biblických rčení a přirovnání	Interdisciplinární vztahy s dějepisem, ZSV estetickou výchovou výtvarnou Žák seznamováním se s díly ze starověkých literatur dochází k bližšímu poznání této epochy, chápe tehdejší názory a postoje k životu i ke světu.

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy *)	Metody a formy	Poznámky
	a připomene základní příběhy a postavy starého a nového zákona • <i>Na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů</i>	Ovidius Bible – Starý a Nový zákon Genesis evangelium		
Středověk ve světové a české literatuře	• Charakterizuje literární a umělecký vývoj ve středověkých světových i českých souvislostech • <i>Zhodnotí přínos velkých osobností středověké literatury</i> • Rozezná základní literární žánry a uvede jejich příklady • Uvědomí si vliv křesťanství na kulturu středověku • <i>Na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů,</i>	středověk legenda kronika žakovská poezie satira sv. Cyril sv. Metoděj (věrozvěsti) Kosmas „Dalimil“ Karel IV. J. Hus	Práce s publikací Kutná Hora literární (zdroj informací o regionálních autorech, analýza textů)	interdisciplinární vztahy s dějepisem a ZSV; souvislost s Jazykem a jazykovou komunikací v I. ročníku: vývoj písma (cyrilice, a hlaholice), hláskové změny v češtině, vývoj českého pravopisu (J. Hus) možnost exkurze v Národní galerii v Praze: středověké umění ve Šternberském paláci či Anežském klášteře – výběr konkrétního semináře dle aktuální nabídky NG Žák seznamováním se s díly středověkých literatur dochází

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní Výstupy procedurální	Pojmy *)	Metody a formy	Poznámky
	<i>popíše, jak se projevíly v různých uměních</i> • Přiblíží přínos Kutné Hory a Kutnohorská české literatuře středověku			k bližšímu poznání této epochy, chápe tehdejších názory a postoje k životu i ke světu.
Renesance ve světové a české literatuře	• Charakterizuje literární a umělecký vývoj v renesančních světových i českých souvislostech • <i>Zhodnotí přínos velkých osobností renesanční literatury</i> • Rozezná základní literární žánry renesance a uvede jejich příklady • <i>Na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se projevíly v různých uměních</i> • Přiblíží přínos Kutné Hory a Kutnohorská	renesance humanismus sonet novela villonská (francouzská) balada shakespearovské drama D. Alighieri F. Petrarca F. Villon W. Shakespeare M. Dačický	Práce s publikací Kutná Hora literární (zdroj informací o regionálních autorech, analýza textů)	interdisciplinární vztahy s dějepisem, a estetickou výchovou výtvarnou Žák seznamováním se s renesančními díly dochází k bližšímu poznání této epochy, chápe tehdejších názory a postoje k životu i ke světu. AV ukázky Shakespearových her + pozdější odkazy na Shakespeara (J. Otčenášek, I. Vyskočil ad.)

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy *)	Metody a formy	Poznámky
	české renesanční literatuře			
Baroko ve světové a české literatuře	• Charakterizuje literární a umělecký vývoj v barokních světových i českých souvislostech • <i>Zhodnotí přínos velkých osobností barokní literatury</i> • Rozezná základní literární žánry baroka a uvede jejich příklady • Vysvětlí světový pedagogický přínos J. A. Komenského • <i>Na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se projeví v různých uměních</i> • Přiblíží přínos Kutné Hory a Kutnohorská české barokní literatuře	baroko didaktika alegorie F. Bridel J. A. Komenský	Práce s publikací Kutná Hora literární (zdroj informací o regionálních autorech, analýza textů) Možnost práce s počítačem (internet): Dohledání významné české (kutnohorské) barokní památky + vytvoření jejího popisu (prezentace) Možnost práce s počítačem (internet): Dohledání současného působení jezuitského řádu v ČR + vytvoření prezentace	interdisciplinární vztahy s dějepisem, a estetickou výchovou výtvarnou Žák seznamováním se s barokními díly dochází k bližšímu poznání této epochy, chápe tehdejších názory a postoje k životu i ke světu.

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Výstupy vědomostní <i>Výstupy procedurální</i>	Pojmy *)	Metody a formy	Poznámky
Klasicismus a osvícenství ve světové literatuře	• Charakterizuje literární a umělecký vývoj v klasicistních světových souvislostech • <i>Zhodnotí přínos velkých osobností klasicistní literatury</i> • Rozezná základní literární žánry klasicismu a uvede jejich příklady • <i>Na základě vlastní četby doloží základní rysy probíraných uměleckých směrů, popíše, jak se projevíly v různých typech umění</i>	klasicismus osvícenství commedia dell'arte Molière		interdisciplinární vztahy s dějepísem, a estetickou výchovou výtvarnou Žák seznamováním se s díly klasicismu dochází k bližšímu poznání této epochy, chápe tehdejších názory a postoje k životu i ke světu.